

Reorganizacija Glazbenog zavoda u Križevcima 1860-ih

LUCIJA KONFIC, ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKE GLAZBE HAZU, ZAGREB

Glazbeni zavod Križevci

- ▶ „f. 50 koje pokoina Mariana udova Mihanovich za bolsse zdersavanye jednoga vu varassu ovem Szlobodnem y Kralyevszkem Krisevechkem odredyenoga Kapelmaisztora polek Testamentuma szvojega ostavila je [...]“
- ▶ GMK-6315, Fassionum Protocollum
- ▶ 1. 4. 1812.
- ▶ Mariana Mihanovich (1744?-29. 2. 1812)

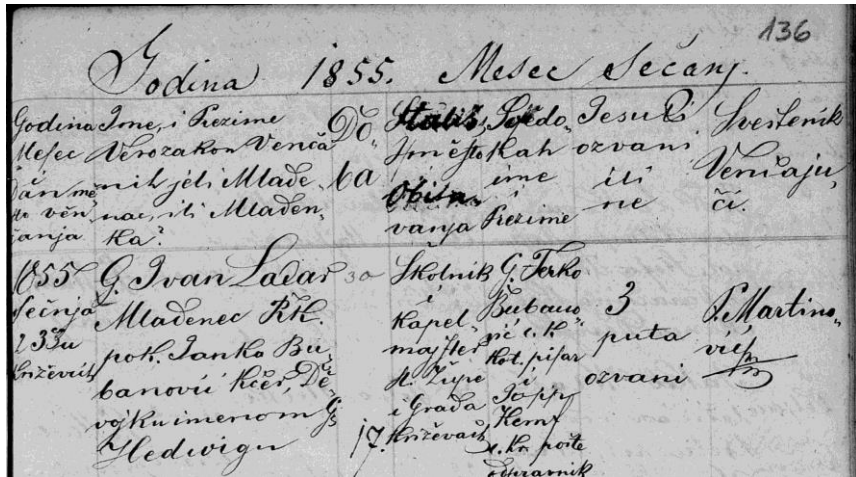
Kapelnici Glazbenog zavoda

- ▶ Franciscus Mann
- ▶ Michael Bollischanzky/Pollischansky
- ▶ Ignaz Skrabal/Škrabal
- ▶ Mathia Csernovszky
- ▶ Franciscus Kankura
- ▶ Mathia Drobnyac/Drobny
- ▶ Ignatio/Vatroslav Stech
- ▶ Jan/Ivan Laksar

- ▶ „*Contractus per Dno~s Senatorem Alexium Fogan, & Ord Notarium Josephum Krizmanich è parte Peculii hujus Regii fundamento Grao~si Excelsae Camerae Rea~ Hungarico Aulicae Sess: 15^{ae} Martij a. c. § 6. improthocolati Indultus Cum Francisco Mann Musices Magistro applicabilitatem Suam, & per tra~ ljuvenes in Musica subinstruendi producto [...]*”

Jan / Ivan Laksar (1823. – 1881.)

- ▶ rođen: Rowen, 4. svibnja 1823.
- ▶ umro: Križevci, 3. lipnja 1881.
- ▶ vjenčao se u Križevcima 23. 1. 1855. s Hedvigom rođ. Bubanović (Križevci, 28. 9. 1837. – Zagreb, 13. 6. 1917.)

- ▶ 5 djece:
  - ▶ Dragutin Venceslav Emil (Križevci, 1. 11. 1855. – Zagreb, 22. 7. 1929.) koji je od 1914. do 1919. bio načelnik Bjelovara;
  - ▶ Ljudevit Franjo Pavao (23. 6. 1857. – Križevci, 15. 9. 1864.),
  - ▶ Johannes Andreas Stephanus / Ivan Andrija Stjepan (Križevci, 27. 4. 1859. – Križevci, 1. 8. 1859.),
  - ▶ Aurelia Aloysia Martinella / Zlata (udana Slapničar, Križevci, 8. 7. 1866. – Zagreb, 22. 1. 1957.),
  - ▶ Andrina Bogumila Draginja (udana Kovačić, Križevci, 15. 1. 1872. – Zagreb, 1. 6. 1970).

Reorganizacija Glazbenog zavoda 1863.

- ▶ Imenovanje glazbenog odbora za izradu pravila Glazbenog zavoda:
  - ▶ Škender Fodroczy
  - ▶ Ljudevit Brodski
  - ▶ Josip Havranek
  - ▶ Franjo Gilg (kapetan)
  - ▶ Josip Hauskencht
  - ▶ Ivan Laksar
- ▶ predsjednik: načelnik Bolto Bocak
- ▶ „Čl. 22: Načelnik predlaže, da se izabere za ovdašnji glasbeni zavod ravnatelj kojeg bi bila zadaća nadzirati da se tražbine glazbenog Zavoda točno uplaćaju, kao i da članovi glazbe dužnostjama svojim udovolje. [...]”
- ▶ (Zapisnici Gradskog poglavarstva, Križevci, 1863., GMK-1613)

-
- ▶ „buduć bi sadašnji muzikaši pristari, a zamjenikah njihovih neimademo, i tako će za koju godinu ov zavod raspasti se, da se školska mladež što više podučava u glasbi, naročito pako iz opetovnjakah, jer su ovi, kada redovito polaze školu, već nešto u glasbi uvježbali se, što prekinuti moraju kod opetovne obuke, jer je u isto vrijeme i podučavanje u glasbi, te misli, da bi se ova svrha postigla, kad bi se oni opetovnjaci, koji se glasbi posvetiju, od opetovne pouke oslobodili.“

Prijedlozi odbora (Zapisnik skupštine, 31. 12. 1863.)

- ▶ „1. Za pobuditi teženje, i revnost u naobražavanju u muziki, kod školske mladeži, da si nagrade daju, i javno u školi dieliju [...]
- ▶ 2. da se pobudi nagon, i želja to većja za muzikom, i kod samostanih žiteljah [...] ako bi se onom članu muzike, koj se obveže kroz 10 godinah neprestano članom muzike biti, i kod nje sudielovati uspješno i revno [...] podielilo bezplatno gradjanstvo.
- ▶ 3. da se svake godine iz dobrovoljnih prinesakah, podieli primjerna po zaslugi nagrada sudjeljujućima članovima glasbe [...]
- ▶ 4. da se materialni stališ zavoda glasbenoga podigne, i poboljša, što bi se ponešto na sljedeći način postigli:
  - ▶ a) da se uvedu pristojbe od javnih plesovah, [...] i ove pristojbe da se uplaćaju u glasbeni zavod.
  - ▶ b) da svaki obrtnik kada prijavu podnese za obrt, [...] plati za podporu glazbenoga zavoda 2 stot. a. v.
- ▶ Nadalje predlaže isti odbor, da se za popravak instrumentah glasbenih, i nabavljanje novih upotriebe kamate od glavnica glasbenoga zavoda, i dohodak iz pristojbah.“

Odjeci djelovanja u novinama

Čim se smrklo, vidio si, kako se gospoda i gospodje a i drugi šareni svijet križevački pred dvoranom križevačkom gore dolje šeu — što će tu biti, pomislim si, kad je tako naivno svjetina ovamo navrila! Nebijaše mi dugo zagonetkom, kad evo točno u sedam, satih, zamniješe milozvučni glasovi ciele bande križevačke — koja bi i u Zagrebu paradirajući mogla — pod rukovodstvom vrlo i vrstnoga ravnatelja kapele g. Laksara; — uz bandu koracaju gizdavam i red bi triumfirajućim licem množina gradjanah i zastupnikah gradskih bakljama u ruci, — okolo na okolo slegla sa velika množina šarenoga svijeta križevačkoga. Ciele ta bakljada krene pod predvoditeljstvom obćeljubljenoga i čestitoga našega gradskoga načelnika g. Bocaka uz gradskoga kapetana i velikoga bilježnika iz liepe dvorane gradjanske čitaonice, te glavnom ulicom pred županijsku sgradu, koja je danas osobito na onoj strani, gdje naš presvietli veliki župan stanuje, sjajno razsvjetljena bila. Tu načine bakljaši okrug, a u sriedini začu banda samo po izbor narodne komade svirati, te tako je i domoljubno srce imalo naslade!

Kad su tri komada bila odigrana, pokazala se na prozorih g. župnik i veliki župan. Svjetina mramorkome umuknu i eto pročuje se glas gradskoga načelnika ovako po prilici: Velečastni gospodine! — Ovo što danas čini gradjanstvo križevačko, neka bude znak odanosti prema vam, kao novomu župniku križevačkomu!

G. župniku Šijanskomu bakljada, Domobran, 1 (11. 11. 1864) 149, str. 2-3.

rodi zadovoljan! Na što bi carevka odpjevan i sa višekratnim „živio“ dovršena. Pod obiedom pako igraše gradska kapela pod upravom svoga vieštoga kapelnika g. Ivana Laksara rođenoga Čeha a iskrenoga Slavjana skoro samo narodne napieve. Tako pod obiedom, a osobito poslie obieda vjertjaše se govor o narodnih i ustavnih odnošajih naših, u kom svi etli ban živahno učestvovaše. Govorilo se je o sdraženju posestrime Dalmacie i jednorodne sèrbske vojvodine, o talijanštini u Rieci, o skorom sastanku pouzdanikah, o našem budućem sòbraru, o savezu s Ugarskom, o uvietih i načinu viećanja glede toga predmeta, o inštalaciji banovoj itd. Uspiech razgovorah bijaše obćenito zadovoljstvo i tverda nada bolje budućnosti. Na večor uputi se sakupljeno gradjanstvo s baklami u ruci uz sviranje gradske kapele, i u prataji mnogobrojnoga pućanstva s dva narodna barjaka i jednim carskim pred biskupski grad, gdje je usried kola bakljašah glasbeni sbor u slavu banovu narodne napieve, i onaj: „Još Hèrvatska ni propala“ svirala; mnogokratni uzklik: Živio ban! sprovdajahu sèrdáčni i bezbrojni „Živio!“ Veselo i zadovoljno povratilo se pućanstvo natrag, te se rasidje u svoje konake. Drugi dan u 7 satih odveze se svi etli ban uz grvanje mužarah u Koprivnicu. Sretan mu put i dobar uspieh kod starine patriarha!

Svake pohvale vriedno je naše gradjanstvo, koje je dobrovoljno i sagio svojim nagonom nukano revno nastojalo, da svojim učestvovanjem kod bakljade svečanost ovu uzveliča. A imenito javna hvala neka bude izražena gradjanu i stolarskomu majstoru g. Laušu, koji se je revno brinuo za baklje, lampice, i svićtilnik iz letvah složen.

Banovo došastje i bavljenje, Carsko-kr. službene narodne novine, 26 (17. 11. 1860) 265, str. 1

U Križevcib, 29. svibnja. (Dopis.) (Obnova gradskoga zastupstva.) započeta jučer, dne 28. o. m., dovršena je danas u 1 sat poslie podne. Ako se uzme u obzir onaj mir i red, koji je vladao prigodom cielog čina, pa uvaži okolnost, da je izborom 24 zastupnikah svim gradjanom križevačkim u potpunosti mjeri udovoljeno, mora se svaki uzradovati slogi i patriotičnoj sviesti, kojom se iztakoše gradjani naši.

Cieli čin dovršio se sjajnim obiedom u vrtu gostionice „k Zrinjskomu“, kod kojega je učestvoval vladin povjerenik presvietli g. Ladislav Kukuljević, svi novi i mnogi bivši gradski zastupnici — a bijahu tu zastupani i svi stališi iz činovništva, vlastelinstva i gradjanstva. U cielom bijaše do 60 gostih. Kraj mnogih napitnicah nazdravljeno bi vl. povjereniku Ladisl. Kukuljeviću, koji je mirnim i razborit. m duhom svojim, kao zastupnik vlade, istu dostojno zastupati, a i svim zahtjevom gradjanstva u obsegu zakona udovoljiti znao. Osim toga nazdravljeni su novi zastupnici tri puta; nazdravljeno je poglavarstvo grada Križevca, županija križevačka, kapitol itd. — Gradska muzika zabavljala je kroz cijelo vrieme sakupljene goste, te je krasnimi narodnimi napjevi uz ružno vince razigrala srca veselih gradjanah. — Na večer odsvira gradska muzika pod vodstvom kapelnika Laksara pred prozori vladinog povjerenika 5 liepih napjevah, te dovrši svečanost sa radostnim uzklikom: „Živio vladin povjerenik“; vladin povjerenik gosp. Lad. Kukuljević u kratko se zahvalio.

Sutra t. j. 30. svibnja zavjeriti će se novi zastupnici svetčano u gradskoj vjećnici u prisutnosti vladinog povjerenika; iza toga odpjevat će se u župnoj crkvi „Te Deum“. — Imena izabranih zastupnikah priobćiti ćemo doskora.

Obnova gradskoga zastupstva, Narodne novine, 39 (31. 5. 1873) 125, str. 2

Hvala na pažnji!

SLUŽBENI LIST.

Br. 1230. (343—Izv.)

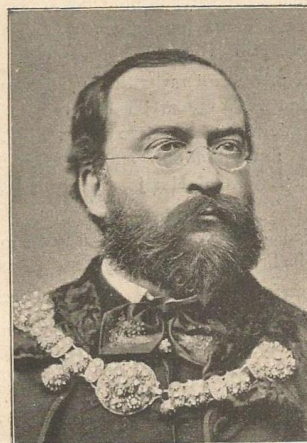
(3—1)

Natiečaj.

Ma izpražnjeno mjesto školnika, i kapele meštra u gradu ovome stavlja se ovime natiečajni rok do 31. prosinca t. g. za koju službu, sa godišnjom platjom od 400 for. sr. u gotovom novcu, natiecatelji imaju sliedeće izkazati.

- Dobu,
- vierozakon,
- podpunu znanost, tako u službovanju školničkom, kao kapele-meštra što sa pravolistom, vèrhu položitih u ovima strukama uspješnih javnih izpitah dokazati obvezani su.
- Čudoredno ponašanje, i
- dojakošnje njihovo boravljenje.

Za ravnanje, i ubaviest imade natiecateljima i to služiti, da nuz gori navedenu urednu plaću, k službi pripada takodjer, i školnička štola — zatim kroz ine muzikalske zasluge, i podučavanje privatno, čim sličnih osobah u čitavoj ovoj okolici manjka, nemanje znatniu korist čèrpiti mogao bude. U Križevcu dne 8. studenoga 1853.

ALEKSANDER PL. FODROCZY

OD FODROVCA I BORKOVCA,
PRVI PREDSEDNIK „ZVONA“.

U Križevcih, 29. svibnja. (Dopis.) (Obnova gradskogoga zastupstva,) započeta jučer, dne 28. o. m., dovršena je danas u 1 sat poslje podne. Ako se uzme u obzir onaj mir i red, koji je vladao prigodom celog čina, pa uvaži okolnost, da je izborom 24 zastupnikah svim gradjanom križevačkim u potpunosti mjeri udovoljeno, mora se svaki uzradovati slogi i patriotičnoj svijesti, kojom se iztakoše gradjani naši.

Cieli čin dovršio se sjajnim objedom u vrtu gostionice „k Zrinjskomu“, kod kojega je učestvovao vladin povjerenik presvietli g. Ladislav Kukuljević, svi novi i mnogi bivši gradski zastupnici — a bijahu tu zastupani i svi stališi iz činovništva, vlastelinstva i gradjanstva. U celom bijaše do 60 gostib. Kraj mnogih napitnicah nazdravljeno bi vl. povjereniku Ladisl. Kukuljeviću, koji je mirnim i razboritim duhom svojim, kao zastupnik vlade, istu dostojno zastupati, a i svim zahtjevom gradjanstva u obsegu zakona udovoljiti znao. Osim toga nazdravljeni su novi zastupnici tri puta; nazdravljeno je poglavarstvo grada Križevca, županija križevačka, kaptol itd. — Gradska muzika zabavljala je kroz cjelo vrieme sakupljene goste, te je krasnim narodnim napjevima uz ružno vince razigrala srca veselih gradjanah. — Na večer odsvira gradska muzika pod vodstvom kapelnika Laksara pred prozori vladinog povjerenika 5 liepih napjevah, te dovrši svečanost sa radostnim uzklikom: „Živio vladin povjerenik“; vladin povjerenik gosp. Lad. Kukuljević u kratko se zahvalio.

Sutra t. j. 30. svibnja zavjeriti će se novi zastupnici svetvano u gradskoj vjećnici u prisutnosti vladinog povjerenika; iza toga odpevat će se u župnoj crkvi „Te Deum“. — Imena izabranih zastupnikah priobćiti ćemo doskora.

Tebevaraska županija 28. svibnja (Dopis.)

67	1.	rec 44e, jan satar	župa Glogov r.k.	50	god	maras mus senilis	na tavanu te bancon u batovcu odmah unice	1857.	kapelan
68	3.	Laksar Dražen kapelan	Nedrija Laksar kapelan	58	god	starije hodo, njace	pro mio	1857.	kapelan
69	11	Stevan	Stevan kapelan	60	god	gnala plid	pro mio	1857.	kapelan